

RSC ETA MEMORIA JARDUERA ELIKA Fundazioa

- 2023 -

elika

Fundación Vasca para la
Seguridad Agroalimentaria

Nekazaritzako Elikagaien
Segurtasunarako
Euskal Fundazioa

Índice

A. Zuzendaritzaren Gutuna

B. 2023. urtearen laburpena

---

1. ELIKA Fundazioaren izaera
  - a. RSC politika
  - b. Gobernu-organoak
  - c. Aliantzak eta interes-taldeak
  - d. Prozesuak eta ezagutza-esparruak
  - e. Kudeaketa Aurreratuko Eredua
2. Kultura Estrategikoa
  - a. Misioa
  - b. Ikuspegia
  - c. Baloreak
  - d. Helburu Estrategikoak
  - e. Jardueren laburpena
3. Dimentsio Ekonomikoa
  - a. Balioa handitzea
  - b. Balantzea eta kontuak
4. Dimentsio soziala
  - a. Aritu-taldea
  - b. Gizartea eta ingurunea
5. Ingurumen-dimentsioa
  - a. Ingurumenarekiko konpromisoa
  - b. Ingurumen-jarduna
6. Etorkizuneko erronkak

A. ZUZENDARITZAREN GUTUNA

ELIKA Eusko Jaurlaritzak sortu zuen, elikadura-segurtasuna hobetzen laguntzeko, gai hori garrantzi handikoa baita bai kontsumitzaileentzat eta bai oro har gizartearentzat. 2001ean sortu zuten, krisi-une batean (behi zoroen krisia) identifikatu zen behar bati erantzuteko; izan ere, elikagaiak ekoizten zituztenek, eta batez ere animalia-jatorrizko elikagaiak, asko sufritu zuten, eta zalantzan jarri zen elikadura-segurtasuna. Ondorioz, elikaduraren arloko Europako legedia oso-osorik berrikusi zen.

Azken lau urteetan, beste krisi batzuk izan ditugu: COVID-19aren krisia, Ukrainako gerra eta klima-aldaketaren ondorioak eragiten ari diren krisiak. Guztiek dute eragina elikadura-segurtasunean: biztanleria osoaren sarbidea bermatu behar dute elikagaietara, horiek seguruak izateaz gain. Beraz, azken urteetan elikadura albisteen eta agenda politikoen erdigunean dago: ondorioz, legegintza-jarduera bizia izan da European eta tokiko mailan.

Zalantzan jarri da Europako eta tokiko nekazaritzako elikadura-sistemaren orain arteko bideragarritasuna, eta nekazaritzako elikadura-sistema jasangarriago baten alde egin behar izan dugu. Eraldaketa horretarako, gure sistemako eragile guztiek beharrezko tresnak izan behar dituzte, eta ELIKAREN moduko erakunde batek funtsezko rola du hor. Horregatik, 2023an, aholkularitza, tresnak, prestakuntza eta informazioa eman dizkiegu Euskadiko elikakateko eragile publiko eta pribatu guztiei, baita oro har gizarteari ere, elikadura-sistema berri baterako bideari ekiteko.

Beraz, elikadura-segurtasunaren kontu teknikoari buruzko aholkularitza eta informazioa ematez gain, Euskadiko elikakatearen kontrolari eta elikadura osasuntsuari eragiten baitiete, elikagaien xahuketaren aurkako euskal estrategia gidatzen jarraitu dugu, eta abian jarri dugu, Basque Food Cluster erakundearekin batera, ONTZI izeneko plataforma. Haren helburua da gure enpresei laguntzea ontzien erabilera murrizten eta ontziak jasangarriagoak eta seguruagoak izan daitezen, elikagaien bizitza luzatzeko.

Gure ustez, beste behin, ELIKAK urteko helburuak bete ditu, eta lan egin du elikadura seguru, osasuntsu eta jasangarriago baten alde, ELIKA taldea osatzen duten pertsonen konpromisoari, ahaleginei eta egokitzeko gaitasunari esker.

Memoria honen bidez, eskerrak eman nahi dizkiegu, bereziki, gure interes-talde guztiei, hobetzen laguntzeagatik eta gure lanaren balioa azpimarratzeagatik.

Stua.: Miren Arantza Madariaga Aberasturi
ELIKAKo zuzendari - gerentea

B. 2023. URTEAREN LABURPENA

Gure antolamendu-kulturaren oinarriak dira fundazioaren kudeaketa eraginkorra, arduratsua eta gardena. Halaber, parte hartzen dugu gure ahalmenarekin bat datozen ekintzetan, ekarpen sozial eraginkorra egin badezakegu.

- **Dimentsio ekonomikoa:** ematen dizkiguten baliabideak modu eraginkor eta gardenean kudeatzeko konpromiso irmoa daukagu. Webgunearen bidez, jendearen eskura jartzen ditugu datu ekonomiko guztiak, kanpoko enpresa batek urtero ikuskatutako kontuak argitaratuta.
- **Dimentsio soziala:** fundazio publikoa garen heinean, gizarteari zerbitzua emateko bokazioa dugu, gure pertsonak zaintzen ditugun bitartean, ez bakarrik lan-esparruan, baita esparru sozialean ere. Halaber, gure langileen artean berdintasuna eta euskararen erabilera sustatzeko konpromiso irmoa daukagu. Modu aktiboan parte hartzen dugu GJHak (Basque Country 2030 Agenda) erakundeetan eta euskal gizartean sustatzen eta txertatzen.
- **Ingurumen-dimentsioa:** gure jarduerak ahalik eta eragin txikiena izan dezan saiitzen gara, jarduera garatzeko behar ditugun baliabideen kontsumoa murriztuta. Erosketa berdearen irizpideak jarraitzen ditugu eta gure hornitzaileei ere hala egin dezaten eskatzen diegu. Bestalde, ahalik eta hondakin gutxien sortzen dugu eta sortzen dugun hori berrerabili edo birziklatu egiten dugu.

Fundazioak 2023. urtean egindako jarduerari dagokionez, euskal administrazioari eta Nekazaritzako Elikagaien sektoreari eman ohi diegun aholkularitza-zerbitzu eta prestakuntza eta informazio-produktuen artetik, honako ekintza hauek azpimarra ditzakegu:

- **Aholkularitza zientifiko eta tekniko euskal administrazioari,** Elikagaien Segurtasunen politikak hedatzeko: aurten, nabarmendu beharra daga Eusko Jaurtaritzak elikadura-sistema jasagarriaren Europako lankidetzan duen parte-hartzearen kudeaketa eta alerten kudeaketan eta komunikazioan izandako aholkularitza: hegazti basatien hegaztien gripea (zaintza eta kontrol plana berrikustea eta kontingentzia plan bat egitea) eta behin hazienden gaixotasun hemorragiko epizootikoa. “Baserritik mahaira 2022-2026” ikerketa-plana dinamizatzen eta jarraitu dugu eta Elikakateko Kontrol Ofizialaren Planean aholkularitza mantendu dugu, 7 lantalde teknikotan parte hartzearen bidez. Era berean, Q sukarra zaindu eta kontrolatzeko plana eguneratzea sustatu dugu baita gaztaren elikagaien segurtasuna hobetzeko plana eguneratu ere. Bestalde, nekazaritza elikadurako ekoizpen-kopuru txikien eta hurbileko salmentaren malgutasun-araudia lantzen jarraitu dugu (izapidetzen ari da dekretua) eta abeltzaintzako ustiategien antolamenduari buruzko dekretuaren zirriborroak egin ditugu (515/2009 dekretua indargabetu) eta erlezaintza antolatzeari buruzko dekretuarena (33/2004 dekretua indargabetu) ere

bai. Amaitzeko, elikagaien xahuketari buruzko euskal estrategia dinamizatzen jarraitu dugu, eta elikagaiak xahutzearen aurkako irtenbideen proiektu pilotuetan izandako parte hartzea (Aiaraldea, Bilbaodendak) nabarmendu behar da, HORECA eta banaketa-sektoreei zuzendutako sentsibilizazioa eta Berrikuntzako Horizon Europa FOODRUS proiektuko parte hartzea, elikagaien galerak eta xahuketa murrizteko elikagaien sistema zirkularrari buruzkoa denean. Era berean, Elikaduraren Klusterrarekin batera eta ZTBPrean esparruan, ENVAS3S proiektua jarri dugu abian. Proiektu horren helburua da ontziratzeko alternatiba seguruak eta jasangarriak bilatzea gure elikagai-industriarentzat, arlo horretan gertatzen ari diren aldaketei behar bezala erantzun ahal izateko.

- **Elikakateko eragileei laguntza ematea:** Elikagaien Segurtasunean eskakizunak hobetu ulertu eta ezartzeko tresnak mantendu eta/edo hobetu ditugu; nekazaritzako elikagaien sektorearentzako prestakuntza plataforma nabarmentzen da, LEGISELIKA legealdiko datu-basea, animalien elikagaiko eragileentzako pentsuen maparen funtzionalitate berriak, erlezaintza sektoreari laguntzeko materialak (erlezaintzako sorta), elikadurako arriskuei eta animalien gaixotasunei buruzko informazio-triptikoak eta fitxak (ardí- eta ahuntz-baztanga, gaixotasun hemorragiko epizootikoa), etiketatzeari buruzko material interaktiboak eta elikagaiak xahutzea saihesteko gidak eta aholkuak. Era berean, gure intereseko taldeen 150 eskariei erantzun diegu, hau da, informazio-eskariei (elikagaien segurtasuneko zalantzei}, arauak interpretatzeari eta nekazaritzako elikagaien sektoreko beharrak eta arazoak bideratzeari eta elkarrizketatzeari buruzko zalantzak.
- **Gure interes-taldeen prestakuntza:** 3 prestakuntza-ekitaldi antolatu ditugu elikagaien sektoreko gai desberdinei buruz, hala nola ikerketa-proiektuen hedapena, ekonomia zirkularra eta elikagaiak xahutzearen aurkako borroka. Elikadura sektoreko prestakuntza-ekintzen (Foo4Future, Getxolan) antolaketan ere hartu dugu parte, baita unibertsitateko ikasleei zuzendutakoetan (UPV/EHU, Mondragon Unibertsitatea) eta herritarrei zuzendutakoetan (BBK Sasoikoa, Pint of Science) ere. Bestalde, beste erakunde batzuek Elikagaien Segurtasunean eta elikadura jasangarri eta osasungarriaren alorrean antolatutako 26 jardunaldi baino gehiagotan eta ikastaroetan hitzaldiak ematera gonbidatu gaituzte.
- **Informazioa jakinarazi eta hedapena:** elikagaien segurtasuneko eta elikadura jasangarri eta osasungarriaren artoan nazioartean argitaratutako informazio eguneratu guztia gure intereseko taldeen esku jartzen jarraitu dugu, ohiko formatuen bidez. Ildo horretan, 2023an 140 albiste eta 83 material informatibo argitaratu ditugu, besteak beste nabarmentzen dira, elikadura osasungarriari buruzko material infografiko berriak (nutriente kritikoak: azukrea, gatza eta koipeak) eta EITBko saiorako (A Bocados) elikadura-segurtasuneko aholkuak dituzten bideoak. Argitaratzen dugun informazio guztia gure ohiko bideen bidez eskuratu daiteke, hau da, gure webgunearen bidez eta kontsumitzaileei eskainitako atariaren bidez (hilero 50.000 erabiltzaile inguru ditu), Elikaberri hilabetekariaren bidez (gaur egun 800 lagun baino gehiagok jasotzen dute) eta 12.000 jarraitzaile baino gehiago dituzten

sare sozialen bidez (Twitter, Facebook, Instagram eta LinkedIn). Komunikabideetan ere gero eta presentzia handiagoa dugu; prentsan, irratian eta telebistan 69 eragin zenbatu ditugu. Zifra horiek guztiek Elikagaien Segurtasun arloan erreferente bihurtzen gaituzte Euskadin, gure ikuspegiaren definitu dugun bezala.

1. ELIKA Fundazioaren izaera

Elika Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Saileko Nekazaritzako, Arrantzako eta Elikagai Politikako Sailburuordetzari atxikitako fundazio publikoa da, eta bere helburua da EAEn nekazaritzako elikagaien segurtasun-mailarik altuena lortzeko tresna izatea.

Fundazioa 2001ean sortu zen Elikadura Segurtasunerako ezinbestekotzat jotzen diren jarduerak, ikerketak eta esperientziak sustatzeko, egituratzeko eta horiei lotutako aholkularitza emateko. Garai horretatik, Elikadura Segurtasunarekin zerikusia duten beharrak eta eskakizunak finkatu dira, eta elikagaien ekoizpen-kateko eragileei eskatu zaizkie, bai eta administrazio publikoari ere, eragileek eskakizun horiek betetzen dituztela zaintzeko eta kontrolatzeko.

Egoera horiek ELIKA erreferente bihurtu dute Elikagaien Segurtasunaren arloan; izan ere, esperientzia eta ezagutzak ditu Elikagaien Segurtasunaren barruan dauden eremuetan, kudeaketako bikaintasun-ereduak ditu, eta, gainera, ingurune aldakorrera egokitzen jakin du, eta bere lana egitean interes-talde guztiak bere jarduketa-eremuan partaide egin ditu.

a. Gizarte erantzukizun korporatiboko politika

Fundazio publiko gisa, zerbitzurako bokazioarekin jaiotzen ginen. Xedea ez da soilik gure sorrerako helburuak betetzea eta Euskadiko Elikagaien Segurtasunaren hobekuntzan lan egitea; izan ere, zorrotzagoak izan behar dugu gure erantzukizun sozialarekin. Horregatik, euskal gizarteak gudan inbertitzen dituen baliabideei balioa ematen saiatu behar dugu, eta, era berean, jokabide etiko, sozial eta ingurumenarekiko arduratsuak izan behar ditugu.

Horrenbestez, 2021-2024 Estrategia berriaren bidez, ingurumenarekiko errespetutsuak gara; prestakuntza eta komunikazio elebiduna sustatzen dugu (euskara eta gaztelania); erakunde eskuragarria, gardena eta euskal gizarte orokorrarekiko hurbila gara eta Elikaduraren Segurtasunean dauden egiturei balioa eta laguntza emateko kalitatezko lana egiten dugu. Era berean, gizartearekin dugun konpromisoarekin kontsekuenteak gara, emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzen dugu eta gardentasunari buruzko legea betetzen dugu. Horrez gain, Datuen Babeserako Europako Erregelamendura (DBEO) egokitu gara.

Garapen Jasangarriko Helburuak (GJH) identifikatu (Euskadi 2030 Agendan jasota daude) eta gure helburu estrategikoekin lerrokatu ditugu. Gainera, lankidetzak aktiboa dugu helburu horien txertaketa aktiboa sustatzen duten organoekin eta foruekin.

b. Gobernu-organoak

PATRONATUA

ELIKAREN gobernu-, administrazio- eta ordezkari-organoren gizona da. Organo horrek bere menpean ditu Fundazioaren kudeaketako zuzendaritza- eta kontrol-gaitasunak, zeinak beharrezkoak diren ezarritako erakunde-xedeak garatzeko. Honako hau da gure patronatuaren egungo osaketa:

PRESIDENTEA	Bittor Oroz Izaguirre Nekazaritza, Arrantza eta Elikagaien Politikako sailburuordea Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila		
PRESIDENTEORDEA	Raúl Pérez Iratxeta Kalitate eta Elikadura Industrien zuzendaria Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila		
IDAZKARIA	Rogelio Pozo Carro AZTIko zuzendaria		
BATZORDEKIDIAK	Peli Manterola Arteta Zuzendari-gerentea HAZI fundazioa	Itziar Larizgoitia Jauregui Osasun Publikoa eta Adikzioak arloko zuzendaria Osasun Saila	Laura Alzola Kirchgens Kontsumobideko zuzendaria
	Leire Barañano Orbe NEIKEReko zuzendaria	Leandro Azkue Mugica Arrantza eta Akuikultura zuzendaria Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila	
	Mª Luz Ruiz Melendo Zerbitzuen zuzendaria Ogasun eta Finantzen Saila	Jorge Garbisu Buesa Nekazaritzaren eta Abeltzaintzaren arloko zuzendaria Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila	

c. Aliantzak eta interes-taldeak

Gure interes-taldeak 6 talde handitan sailkatzen dira: patronatua, bezeroak, kolaboratzaileak, pertsonak, hornitzaileak eta gizartea. Horien artean, gure pertsona edo erakunde aliatuak identifikatu ditugu (letra lodiz): parte hartzen dute gure egitekoa, ikuspegia eta helburuak lortzen, interes komuna partekatzen eta guztiontzako onurarekin.

- **Patronatua:** Eusko Jaurlaritzaren (Nekazaritzako, Arrantzako eta Elikagai Politikako Sailburuordetza, Nekazaritza eta Abeltzaintza Zuzendaritza, Elikagaien Berrikuntza eta Industriako Zuzendaritza, Arrantza eta Akuikultura Zuzendaritza, Osasun Publikoaren Zuzendaritza, Ogasuna), AZTI, NEIKER, HAZI eta Kontsumobide.
- **Gure zerbitzuen bezeroak/hartzaileak**
  - Administrazioa: Eusko Jaurlaritzaren, **Foru Aldundiak** eta Udalak
  - Elikakatea: eragile sektorialak, elikakateko operadoreak eta teknologia-zentroak
  - Kontsumitzaileak

○ Kolaboratzaileak:

- Batzorde Zientifikoa, adituak eta ikertzaileak (UPV/EHU, Leartiker)
- Lantalde eta proiektuetako parte-hartzaileak: **BFC elikadura-klusterra, Ingurugela, Katilu, Bilbaodendak, Gasteizon, Aiaralde, Atxuri GE, Auzolan Fundazioa, Eroski.**
- Oihartzuna ematen diguten nodoak / hedabideak
- Europako eta Estatuko administrazioak
- Antzeko erakundeak / elikadura-segurtasuneko agentziak

○ Pertsonak

○ Hornitzaileak: IFH

○ Gizartea / herritarrak

BEZEROAK ETA KOLABORATZAILEAK

Gure bezeroak gure produktuen eta zerbitzuen xede diren erakunde eta pertsona guztiak dira, zeinak gure Erakundearen motorra diren. Hiru multzo nagusi daude: Administrazioa, Elikakatea eta Pertsona Kontsumitzaileak.

Bestalde, kolaboratzaile-sarea handia daukagu. Lankide horiek nolabait parte hartzen dute gure produktuen eta zerbitzuen diseinurako eta garapenerako egiten ditugun lanetan.

Gure bezeroekin eta kolaboratzaileekin harreman arina dugu, eta une oro lankidetzan aritzen gara. Gainera, epe luzerako konfiantzazko harremana ezartzen saiatzen gara; horretarako, hurbileko tratua dugu eta gugana heltzeko erraztasun handiak ematen ditugu, betiere gure profesionaltasuna mantenduta eta egoera berrietara egokituta, etengabeko hobekuntzaren eta berrikuntzen bidez.

Gure bezeroen eta kolaboratzaileen asebetetze-maila:

8,93

PERTSONAK

Elikako pertsonak dira erakundearen baliorik garrantzitsuenak, eta gure oinarria ezagutza denez, bereziki garrantzitsua da jasotzen dugun etengabeko prestakuntza. Horrez gain, gure pertsonen gaitasunak garatzeko lan egiten dugu, bai gaitasun teknikoak, bai giza gaitasunak eta pertsonen arteko gaitasunak.

Pertsona guztiok parte hartzen dugu estrategia definitzen eta hedatzen, eta lan-ingurune atseginari eusten; izan ere, horiei esker, eta garapen profesionalerako eta bititza pertsonala eta profesionala bateragarri egiteko erraztasunekin batera, pertsonen

motibazioa, konpromisoa eta inplikazioa handitzen dira eskaintzen ditugun produktu eta zerbitzu guztietan.

Elikako pertsonen asebetetze-
maila:

9,00

HORNITZAILEAK

Gure hornitzaileak dira gure bitartekoen bidez eskaini ezin ditugun eta gure beharrei eskaintza ekonomiko erakargarri baten bidez erantzuten dieten ondasunak eta zerbitzuak eskaintzen dituzten eragileak. Hornitzaileen kontratazioa Sektore Publikoko Kontratuen Legean xedatutakoa betez egiten da, eta kontratazio horiei buruzko informazio guztia eskuragarri dago gure webguneko gardentasun-atarian. Hornitzaileekin daukagun harremana arina eta konfiantzazkoa da.

Elikako hornitzaileen asebetetze-
maila:

9,29

GIZARTEA

Gure ustez, Gizartea da gure lana egiten dugun inguru soziala, eta, hortaz, gure jardueraren eraginak nabaritu ahal ditu. Fundazio Publiko gisa, gizarteari balioa emateko sortu ginen; horregatik, guretzat oso garrantzitsua da konpromiso soziala, zeina bost eremutan kokatzen dugun: gardentasuna, berdintasuna, euskararen erabilera, datu pertsonalen babesa eta ingurumenarekiko errespetua. Era berean, jarduketa zehatzak egiten ditugu, gizarte ekarpeneko esparruaren barruan, gure inguruko beharrak betetzera bideratuak.

Gizartearen asebetetze-maila: 8,21

d. Prozesuak eta ezagutza-esparruak

Prozesuak Kudeatzeko antolakuntza-eredua finkatuta daukagu eta gure jarduera osoa zortzi prozesuren barruan dago.

Prozesuen Mapan zortzi prozesu horiek islatzen dira, eta hiru prozesu estrategikotan, hiru prozesu operatibotan eta bi laguntza-prozesuak banakatzen dira:

Gainera, Ezagutza Arloak finkatuta ditugu, eta horietan ELIKAn lantzen ditugun gai guztiak zehazten dira:

- Elikadura segurtasuna
  - Nekazaritza
  - Abeltzaintza
  - Arrantza
  - Elikagaien Industria
  - Animalien Elikadura
- Elikadura Jasangarria
- Elikadura Osasungarria

e. Kudeaketa Aurreratuko Eredua

Gure erakundea bikaintasunarekin konprometituta dago 2007az geroztik; izan ere, ELIKAn kudeaketarako erreferentzia gisa Kalitateko Kudeaketarako Europako Fundazioaren (EFQM) bikaintasun-eredua ezarri genuen, eta, 2014an, Euskaliten Zilarrezko Q lortu genuen. Beranduago, Kudeaketa Aurreratuaren Eredua (KAE) hartu

genuen erreferentzia gisa, eta Euskaliten Kudeaketa Aurreratuaren urrezko saria jaso genuen 2019an. 2021ean, Pertsonen Kudeaketa Aurreratuko Euskal Saria jaso genuen, eta 2022an, Estrategiako Kudeaketa Aurreratuaren Euskal Saria jaso dugu.

Urte hauetan, Etengabeko Hobekuntza eta Kudeaketa Aurreratua sustatu ditugu, eta pertsona guztiek prestakuntza jaso dute eredu guztietan, urteko autoebaluazioak egin dituzte eta kudeaketa sistema mantendu dugu, kanpoko aholkularitza-enpresa batek hilerok eman digun laguntzari esker.

2. Kultura Estrategikoa

Gure Estrategiaren diseinua, 2021-2024 aldirako, erabat lerrokatuta dago Garapen Jasangarriko Helburuekin (GJH), eta, gainera, bat dator “One Health/Osasun bakarra” munduko estrategiarekin eta Europako Itun Berdean jasotako Baseritik Mahaira Estrategiarekin. Hortaz, Euskadiko 2030 Agendaren, Gastronomia eta Elikaduraren Plan Estrategikoaren (GEPE BERRIA) eta Basque Green Dealen (Euskadiko Itun Berdea) barruan dago.

a. ELIKAREN misioa

b. ELIKAREN bisioa

c. ELIKAREN balioak

Elikaren baloreak

konfiantza

Hurbilekoak eta irigarriak gara, eta elkarrekiko lankidetzaz eta kooperazioa ahalbidetzen ditugu gure interes-taldeekin.

Elikaren baloreak

Soluzio berritzaileak proposatzen ditugu, eta egoera eta agertoki berrietara egokitzen gara.

sormena

efizientzia

Profesionaltasunez lan egiten dugu, eta balio gehigarria eranstzen dugu gure produktu eta zerbitzuen bidez.

motibazioa

Ilusioz lan egiten dugu, eta helburu estrategikoak lortzeko inplikatzeko.

d. Helburu estrategikoak

Helburu estrategikoak

Datozen 4 urteetan helburu hauek finkatu ditugu:

- **1. HE** Euskadiko elikadura-politiken definizioa eta ezarpena babestea.
- **2. HE** Elikagaien segurtasunaren kultura hedatzea eta sektoreari laguntzea nekazaritza- eta elikadura-sistema iraunkorretarako trantsizioan.
- **3. HE** Euskadiko gizartea ahalduntzea elikaduraren arloko erabakiak hartzeko.
- **4. HE** Antolakuntza-eredu bereizgarri, aurreratu eta berritzailea sustatzea.

Prozesuak

- ▶ ZAINZA TEKNOLOGIKOA ■ ■ ■ ■
- ▶ AHOLKULARITZA ■ ■
- ▶ PRESTAKUNTZA ETA INFORMAZIOA ■ ■

- ▶ PLANGINTZA ESTRATEGIKOA ETA KUDEAKETAKOA ■
- ▶ PROZESUAK ETA BERRIKUNTZA ■
- ▶ PERTSONAK ■
- ▶ AURREKONTU- ETA ADMINISTRAZIO-KUDEAKETA ■
- ▶ HORNITZAILEAK ETA BALIABIDEAK ■

e. 2023ko jardueren laburpena

2023an zehar ELIKAko jarduketa-esparruetan nabarmendu beharreko ekintza nagusiak honako hauek izan dira:

A) Aholkularitza zientifikoa eta teknikoa

Euskal administrazioari aholkularitza zientifikoa eta laguntza teknikoa emateko lan egiten jarraitu dugu, bai zuzenean, bai zeharkako izaerako idazkaritza teknikoen bidez. Horrela, erabakiak hartzeko oinarri gisa adituen ezagutza eman da, elikagaien segurtasuna hobetzeko planak eta programak bultzatu eta dinamizatu dira eta elikadurarekin lotutako hainbat estrategiatan aktiboki parte hartu da. Halaber, honako jarduera hauek nabarmentzen dira:

A.1. ARRISKUAK AZTERTZEKO SISTEMATIKA INDARTZEA, ELIKAGAIEN SEGURTASUNAREN ARLOAN ERABAKIAK HARTZEKO OINARRI GISA.

A.1.1. Amina biogenoak hartzeagatiko arriskuaren ebaluazioa: batzorde zientifikoaren osoko bilkura (2023/03/20), EAEko herritarrek elikagaien bidez amina biogenoak hartzeko arriskua ebaluatzeko eta herritarrentzako, elikagaien industriarentzako eta ikerketa-zentroentzako jarduera-gomendioak emateko.

A.1.2. Alerten kudeaketa eta komunikazioan laguntzea:

- **Gaixotasun Hemorragiko Epizootikoa (GHE):** Agintari eskudunei (Eusko Jaurlaritza eta foru-aldundiak) laguntzea Euskadin gaixotasuna lehen aldiz agertu eta fokuek azkar zabaldu direnean (3.000 behi baino gehiago kaltetu dira) arriskua ebaluatu, kudeatu eta jakinarazteari dagokionez:
  - Gaixotasunaren egoeraren berri emateko **erantzuteko barne-oharrak** egin eta eguneratzea.
  - Abeltzaintza-sektoreari zuzendutako **informazio-materiala** lantzea (Liburuxka).
  - Informazioaren eguneraketa **Elikaren webgunean** (GHEren mikrositea).

Patogenotasun Handiko Hegazti-gripea (PHHG):

- PHHGa Zaintzeko Plana egitea eta eguneratzea, gaixotasunaren egoera epidemiologikoa aldatuz joan den heinean.
- Etxeko ustiategi batean hegazti-gripearen agerraldi posible bati aurre egiteko **kontingentzia-plana**: kutsatutako materialak kentzeko eta suntsitzeko protokoloak, eta errausteko eta lurperatzeko baimenen kudeaketa.
- Erantzuteko barne-oharrak eguneratzea eta prentsa-oharrak egitea.
- Informazioa eguneratzea Elikaren webgunean (Hegazti gripearen mikrositea).

Nola transmititzen da?
Culicoides generoko ahazten ez diren böxak transmititzen dira.

Zer da?
Sintomak azkar azarrenden 2-10 egun arte agertzen diren dira. Erreakzioak: Horiako Fauska eta sputum dardaratsuen sintomak.

Zainzea
• Zuzenean baliabazanda egurreko zainzea, erretze, egurreko sarea, fardak, erretze (pila, erretze, erretze), baina baliabazanda erretze (sarea, erretze, erretze) erretze (sarea), horiako fardak, erretze, erretze.

PREBENTZIOA ETA KONTROLA
Horiako fardak dira prebentzioarako neurri nagusiak. Kontrolatzea: epidemiologikoa, genetika, patogenotasun, 2. Gaixotasuna modu gutxiarekin deklaratzea. 3. Beteri deklaratzea, hezitzea, esahetzea.

Animalien mugimenduen kontrola
• Galaxiarako dagoen erretzearen kontrola erretzearen.

2023ko URTEKO LABURPENA

Alerten jakinarazpena: informazioa webgunean eta sare sozialetan organismo ofizialetan argitaratutako alerten eta produktuak kentzeko 40 jakinarazpeni buruz. Lauhileko eta urteko txostenak egitea pentsuen eta elikagaien alerta sarean (RASFF) jakinarazpeni buruz.

RASFF TXOSTENA ELIKAGAIAK ALERTAK eta JAKINARAZPENAK

- Alertak eta jakinarazpenen kategoria
- Jakinarazpenen kategorizazioa
- Antzemandako artikuluen jatorria
- Antzemandako artikuluen
- Azken urtean arteko konparazioa

2023ko URTEKO LABURPENA

RASFF TXOSTENA ANIMALIEN ELIKADURA ALERTAK eta JAKINARAZPENAK

- Jakinarazpenen kategorizazioa
- Jakinarazpenen jatorria
- Jakinarazpenen kategorizazioa
- Laburpenak eta tartarua dardaratsuen pentsuen
- Erretzeak, Laburpen-berretzeak

2023ko HIRUGARREN LAUHILEKOA

A.1.3. Elikadurari buruzko ikerketa babestea, sustatzea eta nazioartekotzea

Euskal Ikerketa Plana 2022-2026 Baserritik Mahaira:

- Aholkularitza teknikoak Baserritik Mahaira Ikerketako Koordinazio-mahaiaren Planaren eta Idazkaritzaren urteko hedapenerako.
- Aholkularitza ikerketa-proiektuak zehazteko eta garatzeko. Ikerketa zentroek proiektuetan duten partaidetza koordinatzea 2023an, 12 proiektu. Proiektuen jarraipena egite eta emaitzak hedatzea, Eusko Jaurlaritzako Elikagaien Kalitate eta Industriako Zuzendaritzak finantzaturako (365.000€)
- Ikerketako beharrak identifikatzea eta lehenestea. Ikerketa-beharrak proiektuetara helaraztea 2024: Eusko Jaurlaritzako Elikagaien Kalitate eta Industriako Zuzendaritzak finantzaturako **10 proiektu** (370.000 €).
- Babesa eta laguntza **elikadurarekin lotutako 6 ikerketa-proiektuei**.

Elikadurarekin zerikusia duten nazioarteko sareetan parte hartzea:

- **FutureFoodS**: Elikadura-sistema jasangarrietako lankidetzak. 2023ko uztailean onartutako proiektuaren proposamena idazten parte hartzea. Lankidetzak 2024ko ekainean hasiko da eta 10 urte iraungo du.

- **Arrisku Kimikoak Ebalutzeko OMEren Sarea:** sarearen osoko bilkura Genevan, abenduaren 4tik 6ra bitartean, bazkideen arteko esperientziak eta etorkizuneko ekintzak partekatzeko.
- **Horizon Europaren FoodRUs** berrikuntza-proiektua, elikadura-sistema zirkularrari buruzkoa, nekazaritzako elikakatean elikagaien galerak eta xahuketa murrizteko (ikus 1.3 atala).
- **ERANET Co-fund SusAn** “Animalia ekoizpeneko sistema jasangarrien Europako Sarea”. CONNECTFARMS proiektua (Neikerren parte-hartzea): jarraipen-txostena berrikustea eta ebaluazio-txostena idaztea agentzia finantzatzaileekin.

A.2. ELIKADURAREN SEGURTASUNA HOBETZEKO PLANAK ETA PROGRAMAK:

Honako plan eta jarduketa-programa hauek sustatu eta dinamizatzen ditugu:

- **ENVAS3S proiektua:** BASQUE FOOD CLUSTERekin batera, Lehendakaritzaren mendeko ZTBPN integratutako Berrikuntza Funtz batek finantzatutako proiektua abian jartzea, euskal enpresei elikagaien ontzi eta bilgarri seguru, jasagarri eta lehiakorak lortzen laguntzeko.

- Gaur egun 323 eragile dituen ONTZI plataforma abian jartzea.
  - Plataformaren topaketak antolatzea (ikus 2.2 atala).
  - Sektorearen beharrak identifikatzea, 10 proiektu garatzeko.
  - Jardunbide egokiak trukatzeko jardunaldiak antolatzea (ikus 2.2 atala).
- **Esnekien eta gaztagintzaren sektoreko elikagaien segurtasuna hobetzeko jarduketa-plan integrala:**
    - Esnekien Ekoizpena Koordinatzeko Mahai Teknikoa eratzea (Osasun Publikoa, HAZI, Leartiker eta Elika), euskal esnegintzan elikagaien segurtasuna hobetzen aurrera egiteko. Elikagai tradizionaletarako salbuespenak eskatzeko prozeduraren adostasuna.
    - Ikerketa-proiektuen koordinazioa eta jarraipena, esne gordinen dauden mikroorganismo patogenoak buruzko ezagutza areagotzeko eta euskal esnegintzaren sektorerako transferitu ahal izatea.
  - **Q Sukarra Zaintzeko eta Kontrolatzeko Plana:**
    - Q Sukarra Zaintzeko eta Kontrolatzeko Plana berrikustea eta eguneratzea: pertsonengan agerraldiak gertatzen direnean ustiatagietako jarduketan adostasuna.
  - **Abeltzaintzaren arloko mikrobioen aurkako erresistentziei aurre egiteko jarduketa-programa (MAE EUSKADI 2017-2024):**

- Albaitaritzako Sendagaien Kontrol Ofizialerako Plan Koordinatua: koordinazio-bilerak eta emaitzak bateratzea.
- MAEen ikerketa bultzatzea: ikerketa-proiektuen jarraipena (Neiker, UPV/EHU).
- Ekoizpen-sektorea eta herritarrak sentsibilizatzea: MAEei buruzko mikrositea.

○ **NEKKOP: Euskadiko Nekazaritza Elikagaien Katearen Kontrol Ofizialerako Plana 2021-2025:**

- Lantaldeen (LT) aholkularitza eta idazkaritza, inplikaturako administrazioekin (Eusko Jaurlaritza eta foru-aldundiak):
  - ✓ Koordinazio Talde Horizontala
  - ✓ Nekazaritzako Kontrol Ofizialeko Programen Higienea LT
  - ✓ Landare Osasuna LT
  - ✓ Erauzketa-arrantzaren eta Akuikulturaren Higienea LT
  - ✓ Abeltzaintzako Ustiategietako Higienea eta Esnearen Ekoizpena LT
  - ✓ Animalien Ongizatea LT
  - ✓ Identifikazioa eta Erregistroa LT

Lantaldeen (LT) esparruan, honako jardura hauek egiten dira:

- ✓ Kontrol ofizialeko programak, lan-prozedura normalizatuak eta ikuskapen-akten ereduak egitea eta eguneratzea.
- ✓ Kontrol-programak gauzatzeko urteko txostena egitea.
- ✓ Barne-auditoretzen ondoren, hobekuntza-planak garatzea eta abian jartzea.
- ✓ Ikuskatzaileei zuzendutako prestakuntza-plana egiten laguntzea.

2023. urte honetan, honako jardura hauek nabarmendu dira:

- ✓ Topaketa tekniko-politikoak, planaren bilakaerari buruz hausnartzeko eta hobetzeko arloak identifikatzeko: martxoaren 16an (Zalditegiak).
- ✓ AENOREk PVCOCAREN auditoretza-sistemarekiko independentea den azterketa, urriaren 16-19an.

A.3. ELIKAGAIEN XAHUKETAREN AURKAKO EUSKAL ESTRATEGIA: Elikagaien xahuketaren aurka egiteko Euskadiko Estrategiaren buru gara, eta, batik bat, honako esparru hauetan lan egiten dugu:

○ **Elikagaiak zenbatzea eta xahuketaren arrazoiak**

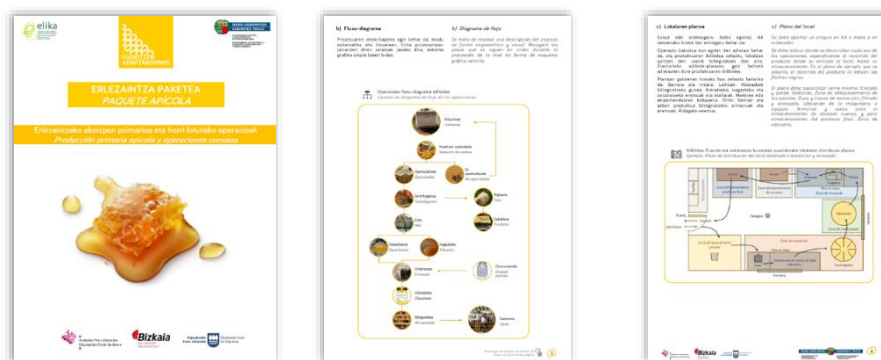
- Euskadiko elikagaiak eraldatzeko industrian elikagaien xahuketak zenbatzeko azterlana eguneratzea: balio handiagoa eman dakiekeen elikagai-koproduktuak identifikatzea eta zenbatzea.
- Jatetxeetako eta xehekako saltokietako elikagaien xahuketa zenbatzea, BilbaoDendak proiektuaren esparruan.
- Aiaraldeko Eskualdeko elikagai-operadoreen elikagaien xahuketa zenbatzea.

- Bilboko Atxuri ikastetxeko guraso-elkartearekin lankidetzan aritzea, eskola-jantokiko elikagaien xahuketa zenbatzeko.
- HHKOrekin (Euskadiko Hiri Hondakinak Koordinatzeko Organoa) lankidetzan aritzea elikagai-jatorriko hiri-hondakinak zenbatzeko metodologiarako.
- **Sare solidarioei eta proiektuei laguntza ematea:** tokiko proiektu pilotu berriak sortzeko laguntza elikagaien soberakinak murrizteko eta erabiltzeko, soberazkoelikagaiak birbanatzeko...
  - Berpiztu programa Aiaraldean: elikagaien xahuketa prebenitzeko 21 plan egitea eta elikagai-soberakinak biltzeko kanala diseinatzea.
  - Proiektu pilotua BilbaoDendak-ekin: elikagaien xahuketa prebenitzeko 9 plan egitea eta Bilbao Circular Plataforma sortzea.
  - Lankidetzatza-proiektua Arabako 2030 Aliantzarekin.
  - Proiektu pilotua Atxuri ikastetxearekin: ikastetxeko familiek eskolako soberakinak berrerabiltzeko prozedura diseinatzea eta abian jartzea.
  - Elikagaien xahuketari buruzko hezkuntza arloko lankidetzatza-proiektua Euskal Herriko Baserri Eskolekin (EHBE).
- **Sentsibilizazioa eta komunikazioa:**
  - Ostalaritzako eta jatetxeetako sektoreei eta xehekako merkataritzari zuzendutako sentsibilizazio-kanpaina antolatzea eta hedatzea, bai eta euskal herritarrei ere: Janaria ez da botatzen 2023. Hiri-autobusetan, markesinetan, hiri-altzarietan eta sare sozialetan zabaldu da.
  - Prestakuntza-materiala zabaltzea Euskadiko ostalaritza-eskoletara.
  - Elikagaien xahuketaren aurkako Euskadiko Plataformaren bidez egindako jardueri eta jarduera interesgarrii buruzko informazioa.
  - Janaria ez da botatzen kanpainarako webgune berria, ostalaritza zuzendutako prestakuntza-material berriekin, www.zerodespilarro.eus webgunea osatzeko.
- **Ikerketa eta konponbideak:**
  - Horizon Europaren FoodRUs berrikuntza-proiektuan parte hartzea, nekazaritzako elikakatean elikagaien galerak eta xahuketa murrizteko: 2023an prestakuntza-saioak antolatu ditugu (ikus 2.2 atala) eta barazkien inguruko Euskadi-Nafarroa proiektu pilotuan parte hartu dugu.

A.4. AUTONOMIA ERKIDEGOKO ARAUDIA GARATZEKO ETA HEDATZEKO AHOLKULARITZA

- **Hurbileko salmentaren araudia:**

- Euskadiko nekazaritzako elikagaien hurbileko salmentari buruzko Dekretua egin eta izapidetzea.
  - Merkatuetan hurbileko salmentaren jarraipena egiteko koordinazio-protokoloa.
- **Euskadiko nekazaritzako elikagaien ekoizpenerako higie-ne-baldintzak egokitzea:** lehen mailako produktuen kopuru txikiak zuzenean hornitzeko bete behar diren baldintzei buruzko aholkularitza:
- Arrautzen zuzeneko salmenta egiteko baldintzak garatzea (< 50 oilo errule).
  - Eztiaren hurbileko salmenta egiteko baldintzak garatzea (<150 erlauntz).
  - ✓ Erlezaintza paketea. Agintari eskudunekin batera zehaztea eskatu beharreko baldintzak eta baimen-eskaerarekin batera aurkeztu beharreko agirien definizioa, batez ere erlezainen instalazioetan erle-produktuak ateratzeari eta ontziratzeari dagokionez.

- **Abeltzaintzako ustiategiak antolatzeko araudia:** abeltzaintzako ustiategiek bete beharreko baldintzei buruzko aholkularitza:
- Abeltzaintzako ustiategiak antolatzeko 515/2009 Dekretua aldatzen duen Dekretuaren zirriborroa egitea, agintari eskudunekin (Eusko Jaurlaritza eta foru-aldundiak) batera; eta izapidetzen hastea.
  - Erle-ustiategiak antolatzeko 33/2004 Dekretua aldatzen duen Dekretuaren zirriborroa egitea, agintari eskudunekin batera; eta izapidetzen hastea.
  - Behi-azienda antolatzeko Errege Dekretuaren hedapena: irizpideak adostea ustiategi erdiestentsiboetarako.
- **Abeltzaintzako ustiategietan urgentziaz hiltzeko araudia:** protokolo autonomikoa egungo araudira egokitzea.

A.5. ELIKADURAREKIN ZERIKUSIA DUTEN BESTE ESTRATEGIA ETA PLAN BATZUETAN PARTE HARTZEA: Modu aktiboan parte hartzen dugu beste erakunde batzuek gidatutako zenbait estrategietan; izan ere, horietan gure ezagutza eta esperientzia emateko gonbita jaso dugu:

- **Euskadiko Gastronomia eta Elikaduraren Plan Estrategikoa (GEPE II).**

- Batzorde Kudeatzailean eta Elikadura eta Osasuna eta Sentsibilizaziorako lantaldeetan parte hartzea.
- **2030 ZTBPko RIS3 Espezializazio Adimendunaren estrategian parte hartzea:**
  - Ekimenean parte hartzea Katilun (nekazaritzako elikagaien sektorerako eta landa eta itsas ingurunerako lankidetzako berrikuntzarako eremua) sartzearen bidez.
  - Elikaduraren gidaritza-taldean parte hartzea, bai eta xede horretarako sortutako taldeetan ere:
    - ✓ Ekosistema seguru, osasuntsu eta jasangarriak (kolidergoa Neikerrekin)
    - ✓ Ontzi adimendunei buruzko talde berri bat (kolidergoa Euskadiko Elikagaien Klusterrarekin)
  - Parte-hartzea RIS3ren nazioartekotze-taldean.
- **Basque Country 2030 Agenda eta Garapen Jasangarriko Helburuak zabaltea:**
  - Euskadin Agenda 2030 eta GJH hedatzeko, egikaritzeko eta martxan jartzeko aliantza eta sareetan parte hartzea.
    - ✓ Elikaduraren arloko jardunbide egokien gida (Basque Culinary Centerrek sustatua) egiteko LT, herritarrei GJHen alde egiten laguntzeko.
    - ✓ BBK Kuna 2030 kideak: aurrerakideak GJH12.
    - ✓ Araba 2030 aliantza: GJH 12 taldean parte hartzea.
    - ✓ Lehendakaritzak zuzendutako Gunea programan parte hartzea
  - Gipuzkoako Azoken Sarea:
    - ✓ Landaolarekin batera Gipuzkoako Tokiko Azoken Sarea koordinatzea.
    - ✓ Tokiko Azoken Sarea sustatzeko ekintzak.
    - ✓ Plan estrategikoan identifikatutako ardatz estrategikoak garatzeko hiru lantalde desberdinetan parte hartzea: Gobernantza eta Komunikazioa.
    - ✓ Landaolak aurkeztutako proiektuen garapenean laguntzea
- **Elikadurarekin lotutako sail arteko eta erakunde arteko beste proiektu batzuetan parte hartzea:**
  - Tokiko produktuen kudeaketa eta txertatzea hobetzea euskal jantokietan (Hezkuntza Saila).
  - Euskadi 2030 Osasun Plana. Jarraipenerako Batzorde Teknikoan (Osasun Saila) parte hartzea.
  - Euskadiko Ekonomia Zirkularrerako Estrategia 2030 eta Ekonomia Zirkularren eta Bioekonomiaren Plana 2024 (Ingurumen Saila).
  - Euskadiko lurzorua babesteko 2030erako estrategia (Ihobe).
  - Klima Aldaketaren Euskadiko Estrategia - KLIMA 2050 (Ingurumen Saila).

- Elikadura Behatokia: Euskadiko Elikakatearen Behatokia: Joerak eta Jasangarritasuna lantaldeak (Nekazaritza Sailburuordetza eta HAZI).
- “Etorkizuna Eraikiz” elikadura jasangarriaren misioa (Gipuzkoako Foru Aldundia).
- Elikadura osasungarri eta jasangarriari buruzko Kutxa Fundazioa proiektua (Landaola eta HAZI).

B) Elikakateko eragileei laguntza ematea

Aholkularitza-, prestakuntza- eta informazio-ekintzak egiten jarraitu dugu, Euskadiko elikaduraren balio-kateko kate-maila guztiei zuzenduta. Gainera, ekoizpen-sistema jasangarriagoa eta elikadura seguruagoa eta osasungarriagoa lortzeko bideratu dugu eta behar horri erantzuna eman diogu. Testuinguru horretan, 2023an, honako ekintza hauek nabarmentzen ditugu:

B.1. Interes-taldeek eskaerak

Gure interes-taldeek **150 eskaera** zehatzi eman zaie erantzuna, hurrengo proportzioetan banatuta:

- Elikatze-kateko operadoreak eta eragileak: 38%
- Administrazioa: 27%
- Hedabideak: 23%
- Zentro teknologikoak eta unibertsitateak: 8%
- Ikastetxeak: 3%
- Herritarrak: 1%

Eskaera gehienak (% 75) Elikadura Segurtasunarekin lotuta daude (lege-baldintzak, etiketak, elikadura-arriskuak, kontrol ofiziala, etab.), eta neurri txikiagoan Elikadura Jasangarriarekin (% 22) eta Osasungarriarekin (% 3).

Heltzen zaizkigun eskaerak honako tipologia hauen arabera sailkatu ahal ditugu:

- Informazio-eskaerak (% 52)
- Proiektuetan parte hartzeko eta laguntzeko eskaerak (% 15)
- Dokumentazioa egiteko edo berrikusteko eskaerak (% 13)
- Sektorearen beharrak edo arazoak bideratzeko eskaerak (% 8)
- Gure ohiko kateetan informazioa zabaltzeko eskaerak (% 7).
- Prestakuntza emateko eskaerak (% 5)

Gainera, hainbat foro dinamizatu ditugu sektoreko eragileekin, baseritik mahaira estrategia txertatzen laguntzeko eta elikagaien segurtasunaren kultura zabaltzeko:

- Esnekien eta gaztagintzaren sektoreko eragileekin aritzeko lantaldea, gaztaren eta esnekien elikadura-segurtasuna hobetzen lan egiteko.

- Ezti-ekoizleen elkarteekin aritzeko lantaldea, erlezaintza paketearen garapenean eta hedapenean lan egiteko.
- Euskal osasun-sisteman elikadura-sistema jasangarri baterako lurralde-estrategiarako lantaldea.
- Gipuzkoako landa-garapeneko elkarteekin eta Gipuzkoako Merkatuen Sareko udalekin aritzeko lantaldeak.
- Bizkaiko landa-garapeneko elkarteekin aritzeko lantaldea.

B.2: Prestakuntza-ekintzak

Prestakuntzaren esparruan, elikadurari buruzko 3 **prestakuntza-ekintza** antolatuta ditugu; eta 100 pertsonak parte hartu dute, eta izan duten asebetetze-maila 8,7koa izan da.

Honako **prestakuntza** hauek nabarmentzen dira:

- **Elikagaien Segurtasun arloko ikerketa emaitzak transferitzeko X. Jardunaldia** (Donostia, apirilak 20): 60 bertaratu, 8,3ko gogobetetze-maila.
- **Ekonomia Zirkularreko jardunbide onak lehen sektorean eta eraldaketaren sektorean** (telematikoa, maiatzak 26): 28 bertaratu, 8ko gogobetetze-maila.
- **Elikagaien xahuketari buruzko prestakuntza-tailerra** (Bilboko Merkataritza Ganbera, ekainak 25): 12 bertaratu, 10eko gogobetetze-maila.

Halaber, Elikak **Getxoko** (Bizkaia) **udalerriko tokiko merkataritza-sareari** zuzendutako prestakuntza dinamizatu du, elikadura jasangarriari eta osasungarriari buruz komunikatzeko eta sentikor bihurtzeko arrazoiak euren esku uzteko. Testuinguru horretan, eztabaida-talde bat antolatu zen. Bertan, hizlariak hainbat gai jorratu zituzten, hala nola ekonomia zirkularra, hurbileko eta sasoiko elikadura, ekoizpen ekologikoa, elikadura osasungarria eta elikagaien xahuketa. Saioa dinamizatzeaz gain, ELIKA hizlari gisa parte hartu zuen ekonomia zirkularra eta elikagaien xahuketari buruzko gaietan.

Hezkuntza-komunitatea prestatzeko, honako jarduketa hauek nabarmentzen dira:

- **UPV/EHUko Elikagaien Zientzia eta Teknologiako doktorego-tesi bat zuzentzea**, Eusko Jaurlaritzak EAEko nekazaritza, arrantza eta elikaduraren sektoreko arlo zientifiko-teknologikoan eta enpresa-arloan ikertzaileak eta teknologoak prestatzeko ematen dituen laguntzen programaren barruan, tratamendu fitosanitarioek erleengan eta erlezaintzako produktuetan duten inpaktuari buruzkoa.
- **Miguel de Unamuno BHI batxilergoko bi ikasle tutorizatzea**, B+ Batxilergoko ikerketa-programan, proposamen honen harira: Vitoria-Gasteizko nerabeen elikadura- eta bizi-ohitura osasungarriak.

- Maeztu eta Kanpezu eskoletako 4 eta 11 urte bitarteko ikasleei zuzendutako **elikadura jasangarrirako prestakuntza diseinatzea**, IZKiko Landa-garapenerako elkartearen laguntzarekin.
- Unibertsitatearen arloan elikadura jasangarriari eta osasungarriari buruzko **hitzaldiak ematea**:
  - Bi hitzaldi Mondragon Unibertsitateko Enpresagintza Fakultatean, ekonomia zirkularriari eta elikagaien xahuketari buruz – urtarrilak 31 eta otsailak 2.
  - Elikadura jasangarriari buruzko klase magistral bat Ekonomia Zirkularreko masterrean (UPV/EHU) – maiatzak 13.
  - Elikadura-burujabetzari eta elikagaien xahuketari buruzko hitzaldi bat UPV/EHUren UIK udako ikastaroetan – uztailak 4.
  - Bi hitzaldi Hezkuntza fakultatean (UPV/EHU) menu osasungarriei buruz (urriak 31) eta beste bi elikadura osasungarriari buruz (azaroak 6).

Gainera, Elikako langileak **beste erakunde batzuk antolatutako 26 jardunaldi edo ikastarotara** gonbidatu gaituzte, hizlari gisa aritzeko. Hizpide izandako gaiak nagusiki elikagaien segurtasuna eta elikadura jasangarriarekin lotutakoak izan dira. Halaber, azpimarratu behar dugu BBK Sasoiko programan parte hartu dugula, lan etapa amaitzen ari diren eta aktibo jarraitu nahi duten pertsoneri zuzendutako programa bat. Bertan elikadura seguru, osasungarri eta jasangarriari, elikagaien etiketei eta xahuketa murrizteko jarraibideei buruzko hitzaldiak eskaintzen dira.

Bukatzeko, elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarriari lotutako **jardunaldiak** eta ekitaldiak **antolatzen dituzten 8 batzordetan** parte hartu dugu. Bereziki, honako hauek azpimarratu nahi ditugu:

- **Berrikuntza-proiektuen emaitzak transferitzeko I. Jardunaldia**, Katilurekin koordinatuta.
- **Food 4 Future**: 2 saio moderatu ditugu (klima-aldaketa eta elikagaien xahuketa eta galerak murriztea)
- **Pint of Science 2023**: ekitaldia antolatu eta hizlariak bilatu ditugu.

- **FoodRUs Europako proiektua:**
  - Kooperazio web-mintegia, Lankidetzarako eta Elkarlanerako Europar Sarearekin batera.
  - Lan-saioa Europako Batzordearentzako, antzeko proiektuekin.
- **ENVAS3S proiektua**, ontzi eta bilgarrien berrikuntzari buruzkoa. Basque Food Cluster-ekin batera honako ekitaldi hauek antolatu ditugu:
  - ONTZI aurkezteko jardunaldia, Basque Food Packaging Innovation Hub-en, urriak 10.
  - Ontziei eta bilgarriei buruzko jardunbide egokiak partekatzeko jardunaldia, azaroak 15.
  - Ontzien eta bilgarrien berrikuntzarako topaketa Euskadin, abenduak 13.

B.3. Laguntza-baliabideak

Hainbat baliabide garatzen jarraitu dugu, batez ere elikadura-politiken aplikazioa errazteko, sektoreari nekazaritzako elikagaien sistema jasangarrietarako trantsizioan aurrera egiten laguntzeko eta elikadura seguruago eta osasungarriagoa lortzeko. Garatu ditugun baliabideen artean honako hauek azpimarratu ditzakegu:

- **LEGISELIKA lege-baliabidea.** Bertan Europa, estatu eta autonomia mailako elikagaien legedi eguneratua kontsultatu daiteke, euskaraz eta gaztelaniaz. Azken sei hilekoan 817 erabiltzailek kontsultatu dute/3.077 orri ikusita.
- **Pentsuen arriskuen mapa.** Bertan nahi ez diren gaien mugak kontsultatu daitezke, lehengai, gehigarri edota animaliek jateko pentsu konposatuen kasuan.
- **Online prestakuntzarako plataforma:** Euskadiko Nekazaritza Elikakatearen Kontrol Ofizialaren esparruan tresna bat diseinatu eta garatu dugu, nekazaritzako elikakateko operadoreei elikagaien araudian ezarritako eta ikuskapenetan egiaztatu beharreko eskakizunen arloan prestakuntza emateko.

C) Informazioa eta komunikazioa zabaltzea

Gure xedea euskal gizartea ahalduntzea da, elikagaien inguruko erabakiak har ditzan. Horretarako, **ezagutza teknikoa sektorera eta administraziora egokitu** dugu eta **kontsumitzaileei zuzendutako elikadura-pedagogikoko estrategia** sortu dugu.

Horretarako, gure zaintza teknologikoko sistemaren bidez, elikadura seguruari, osasungarriari eta jasangarriari buruzko informazio guztia bildu eta zabaltzen dugu, gure plataforma eta informazio-sareen bidez, jarraian zehazten dugun moduan:

C.1. Informazio-materiala

2023an gure webgunean elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarriari eta jasangarriari buruzko **140 albiste** argitaratu ditugu, nekazaritza, abeltzaintza, arrantza, animalien elikadura eta elikagaien industria-sektoreei zuzenduta. Ia egunero eguneratzen dugu webguneko informazioa eta hilabetean batez bestez 10-11 albiste argitaratzen ditugu.

Bestalde, 83 informazio-material sortu ditugu (artikuluak, infografiak, posterrak, bideoak, etab.), eta honako hauek azpimarratu nahi ditugu:

- **Animalia-gaixotasunei buruzko 4 fitxa:** Zaldi-gripea eta Gaixotasun Hemorragiko Epizootikoa.
- **Animalen gaixotasunei buruzko 2 fitxa liburuxka:** ardi eta ahunt-batzanga eta Gaixotasun Hemorragiko Epizootikoa.
- **Alertei buruzko 8 txosten:** Lauhileko bakoitzeko 6 txosten, pentsu eta elikagaien alerta-sareen jakinarazpenei (RASFF) buruzkoa, eta alerta horiek jasotzeko urtean 2 txosten.
- **Liburuxka bat, ardoaren etiketatzeari buruzko araudian dauden berrikuntzak jasotzen dituena:**

- **Kontsumitzailearen webgunerako 4 artikulua:**
  - ✓ Klima-aldaketaren eragina elikagaien segurtasunean
  - ✓ Gutxi egindako tortillen kontsumoaren segurtasuna
  - ✓ Kutsadura gurutzatuaren 10 adibide
  - ✓ Saltokian moztutako fruten segurtasuna

○ **Mantenugai kritikoei buruzko 2 material: azukrea eta edulkoratzaileak.**

○ **Mantenugai kritikoei buruzko 2 material interaktibo: azukrea eta edulkoratzaileak.**

○ **Elikagaien xahuketa prebenitzeko 2 gida: Xehekako merkataritzara eta ostalaritzara eta jatetxeetara zuzenduak.**

○ **Elikagaien segurtasunari lotutako aholkuak emateko 11 bideo labur (EITBko A Bocados saioa), honako gai hauei buruzkoak:**

- ✓ Azukrea urdaiazpiko onduan
- ✓ Janaria kontserbatzea pikniketan
- ✓ Supermerkatuan erosketak egiteko ordena
- ✓ Kontserba-ontziak garbitzea
- ✓ Gutxi egindako patata-tortillen segurtasuna
- ✓ Elikagaietan kukurutx koloragarria gehitzea
- ✓ Elikagaien kontserbazioa udan
- ✓ Baxera aire zabalean lehortzea
- ✓ Frijitze-olioen iraupena
- ✓ Lapiko beroak hozkailuan sartzea
- ✓ Hozten ari diren haragiak eta arrainak kontserbatzeko denbora

“Janaria ez da botatzen” 2023 kanpaiaren esparruan honako material hauek prestatu ditugu:

- Ostalaritzako eta jatetxeetako eta xehekako markataritzako profesionalentzako berariazko webgunea (www.lacomidanosetira.eus)
- **Herritarrentzako berariazko atalak** (kontsumitzeko eta erosteko ohiturak) zerodespifarro.eus webgunean.
- Sukaldaritzako profesionali zuzendutako **14 prestakuntza-bideoko** (60 minutu) bilduma: Tolosako AMA jatetxeko Javier Rivero, Kanpezuko Arrea! Jatetxeko Edorta Lamo eta Portugaleteko Puente Colgante Boutique Hoteleko jatetxeko Zuriñe Garcia sukaldarien laguntzarekin egindakoak.
- **4 bideo**, proiektu pilotuetan (Bilbao Dendak eta Berpiztu Aiaralde) parte hartu duten **hainbat profesionalen testigantzak jasotzen dituztenak**. Honako hauen lankidetzak izan da: Eduardo Bizkarra (Bilboko Bizkarra okindegi eta gozotegia), Jessica Lopez (Luiaondoko Malato supermerkatua), Cristina Rodriguez (Eroskiko Jasangarritasun arloko arduraduna) eta Enrique Thate (La moderna urdaitegia).
- Ostalaritzan eta saltokietan elikagaien xahuketa saihesteko mezuak dituzten kartelak.
- Sare sozialetako mezuak.

Amaitzeko, hilabetero “**ELIKABerri**” **buletina** kaleratzen da. Bertan azken hilabetearen argitaratutako elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarri eta jasangarriari buruzko informazio garrantzitsua biltzen da, datozen ekitaldiekin batera. 2023ko azaroan 500. hileroko buletina argitaratu da. Egun **816 pertsonak** eman dute izena buletinean eta hilabetero jasotzen dute.

C.2. Webgunea

Gure webgunean eskuragarri dagoen informazioa hobetzen jarraitzen dugu, antolaketa, formatua eta edukiari dagokionez. Egiten ditugun produktu eta zerbitzu guztiak gure webgunean daude eskuragai, atal edo azpidomeinu desberdinetan.

Gaur egun elika.eus domeinuaren barruan hamaika azpidomeinu ditugu:

- Elikadura segurtasuna
  - Ikerketa
- Elikadura Osasungarria
- Elikadura Jasangarria
  - Zerodespilarro
- Nekazaritza
- Abeltzaintza
- Animalien Elikadura
- Arrantza
- Eikagaien Industria
  - Elikagaiak etiketatzea

Gainera, dibulgaziozkoak diren formatuak ere baditugu, Elikagaien Segurtasunari buruzko informazioa herritarrei helarazteko; hala nola, **kontsumitzaileei zuzendutako webgunea, 2023an 23 argitalpen berri eta 8 eduki-eguneratze dituena, eta Wiki-elika**, elikadura eta nutrizio arloko 1000 termino baino gehiago biltzen dituena, bere webgunea gailu mugikorretara egokitzeko eguneratu duguna.

2023an mikrosite desberdinetan atal berriak sortu ditugu (azpidomeinuak) gaurkotasunari buruzko gaien berri emateko. Bertan, araudiaren egoerari eta gai bakoitzaren puntu garrantzitsuenei buruzko informazio eguneratua eskaintzen dugu:

- Elikadura segurtasuna: Ofizialeko Kontrola
- Elikadura Jasangarria: ontziak eta ontzien hondakinak
- Elikadura Osasungarria: mantenugai kritikoak (azukrea eta gatza)

ELIKAKo webguneak 2023an hilabetearen batez beste **56.742 erabiltzaileek bisitatu dituzte, eta guztira 1.036.624 orrialde** bistaratu dira. Euskadiko erabiltzaileek ikusitako orrialdeen ehunekoa % 13 da totalari dagokionez.

C.3. Sare sozialak

Badakigu sare sozialetan presente egotea garrantzitsua dela, eta horregatik profila dugu Facebook, Twitter, LinkedIn e Instagram sareetan. Bertan elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarriari eta jasangarriari buruzko informazioa eta albisteak zabaltzen ditugu. Youtubeko profila ere badugu eta noizean behin bideoak argitaratzen ditugu.

Elika_Fundazioa

Elika

Elika Fundazioa

@Elika_Fundazioa

@elika_fundazioa

Sare sozialetako bost profiletan **16.978** erabiltzaile ditugu guztira.

C.4. Presentzia komunikabideetan

2023an, **ELIKAK komunikabideetan 69 inpaktu** izan ditu. Nabarmentzekoa da prentsan, irratan eta telebistan izandako agerpena, ONTZI plataformaren aurkezpenaren eta elikagaien xahuketaren aurkako kanpainaren ondorioz, "janaria ez da botatzen 2023".

Era berean, Elikari laguntza eskatu zaio komunikabideetan eragina izan duten elikagaien segurtasunari buruzko gaiei informazioa emateko (esaterako, AESANeko Batzorde Zientifikoaren irizpen baten onarpena moztutako fruten segurtasunari buruz edo eskola-jantokietako janarian zizareak agertu izanari buruz).

Bestalde, **Euskal Telebistako "A bocados"** programaren lankidetzari esker, Elikako teknikariak telebistan agertu dira 11 aldiz, ikus-entuzleek elikagaien segurtasunari buruz egindako galderari erantzuteko (ikus C.1. atala).

Azkenik, gure materialaren 16 aipamen izan ditugu erreferentziarako hainbat webgunetan (AINIaren webgunean edo Consumer.es-en, besteak beste)

3. Dimentsio ekonomikoa

a. Balioa handitzea

ELIKAn konpromiso sendoa dugu egiten ditugun jardueren eta zerbitzuen balioa handitzeko, eta, ondorioz, ematen dizkiguten baliabideak interes-taldeetara eta, bereziki, gizartera itzultzeko.

Gure lana gardentasun osoz egiten saiatzen gara eta Fundazioan ikuskatutako datu ekonomiko guztiak publiko egiten ditugu. Gainera, laneko baliabideak kudeatzeko eraginkortasuna bilatuz, ahalik eta onura gehien eskuratzea eta kontrolatzea ahalbidetzen duten tresnak erabiltzen ditugu.

ELIKAren jarduketa-esparrua osatzeko, Eusko Jaurlaritzako Ogasun Saileko Kontrol Ekonomikoko Bulegoak “gobernu arduratsurako gidan” eta “barne-kontrolaren funtzioa ezartzeko eta garatzeko eskuliburuan” ezarritako baldintzak daude.

Aurreko urteetan lortutako informazio-gardentasuna indartzea azpimarratzen dugu. Gardentasun-ataria dugu eta gure webgunean zuzeneko sarbidea dago. www.elika.eus

b. Emaitzen balantzea eta kontua

Gaur egun ELIKAko kudeatzaile-taldeak jarduera-plan bat aurkeztu du eta Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumeneko Sailak diru-kopuru bat ematen du. 2023an dirulaguntza ofizialetik jaso genuen hasierako aurrekontua 825.000,00 €-koa izan zen, eta 200.000,00 €-koa elikagaien xahuketaren aurkako estrategiari aurre egin ahal izateko. Jasotako guztizko zenbatekoa bien batura da, hau da, 1.025.000,00 €. Halaber, 150.000€ jaso ditugu Berpiztu Aiaraldea proiektutik.

Aurrekontu horri esker Patronatuak onartutako Urteko Kudeaketa Planean aurreikusitako jarduerak egiten dira. Elika Fundazio gardena da; hileko gastuaren jarraipena egiten du hilerok, eta ondoren Eusko Jaurlaritzari bidaltzen zaio. Gainera, datu ekonomiko guztiak gure webgunean argitaratzen ditugu eta urtero ikuskaritza independente bat egiten dugu. Ikuskaritzaren txosten osoa gure webgunean argitaratzen da.

Jarraian aurkezten dira 2023an ikuskatutako kontuen balantzea eta iazko urtearekiko alderaketa:

AKTIBOA	Oharrak	2022/12/31	2021/12/31
A) AKTIBO EZ-KORRONTEA		7.603	10.383
I.- <u>Ibilgetu ukiezina</u>	5	0	0
Aplikazio informatikoak		0	0
III.- <u>Ibilgetu materiala</u>	6	0	0
Instalazio teknikoak eta bestelako ibilgetu materiala		0	0
VII.- <u>Bezeroak ez-korronteak</u>	11.1	7.603	10.383
B) AKTIBO KORRONTEA		397.409	525.888
IV.- <u>Zordun komertzialak eta kobratzeko bestelako kontuak</u>	8	1.043	45.114
Hainbat zordun		1.043	45.114
VIII.- <u>Eskudirua eta bestelako aktibo likido baliokideak</u>		396.366	480.774
Diruzaintza		396.366	480.774
AKTIBOA GUZTIRA		405.012	536.271
ONDARE GARBIA ETA PASIBOA	Oharrak	2022/12/31	2021/12/31
A) ONDARE GARBIA		282.418	245.025
A-1) Fondo propioak	9	282.418	245.025
I.- <u>Sorrerako zuzkidura</u>		486.668	486.668
II.- <u>Erreserbak</u>		6.800	6.800
III.- <u>Aurreko ekitaldietako emaitzak</u>		(248.443)	(288.617)
IV.- <u>Ekitaldiko soberakina</u>		37.393	40.174
B) PASIBO EZ KORRONTEA		16.510	49.780
II.- <u>Epe luzeko zorrak</u>	11.1	16.510	49.780
Bestelako pasibo finantzarioak		16.510	49.780
C) PASIBO KORRONTEA		106.084	241.466
III.- <u>Epe laburreko zorrak</u>	8	34.516	34.368
Kreditu-erakundeekiko zorrak		1.247	2.277
Bestelako pasibo finantzarioak		33.269	32.091
IV.- <u>Epe laburrerako zorrak taldeko eta elkartutako erakundeekin</u>	8	0	34.765
VI.- <u>Hartzeko dun komertzialak eta ordaintzeko bestelako kontuak</u>	8	71.568	172.333
Homitzaileak		29.452	133.563
Pertsonala (ordaintzeko dauden lansariak)		0	61
Administrazio Publikoekiko bestelako zorrak	10.1	42.116	38.709
ONDARE GARBIA ETA PASIBOA GUZTIRA		405.012	536.271

4. Dimentsio soziala

a. Aritu-taldea

Pertsonak dira ELIKAKo politikaren ardatz Nagusia. Horregatik pertsonen kudeaketarako hainbat ardatz hartzen ditugu kontuan: familia eta lana bateragarri egitea, aukera-berdintasuna, lan-hazkundera sustatzea eta laneko osasuna eta segurtasuna.

Gaur egun ELIKAKo pertsona-taldea eremu desberdineko hamar profesional osatzen dute (elikagaien teknologia, biologia, albaitaritza, agronomia-ingeniaritza, enpresen administrazioa eta zuzendaritza eta zuzenbidea). Langile guztiek dute esperientzia handia elikagaien segurtasunean, elikakateko maila guztietan.

Hurrengo taulan Fundazioan lan egiten duten pertsonen buruzko informazio orokorra ikusi daiteke:

ADINA	35-49 urte	5
	50-55 urte	5
GENEROA	Gizonak	3
	Emakumeak	7
IKASKETA-MAILA	Goi-mailako tituludunak	10
KATEGORIA PROFESIONALA	Zuzendariak	1
	Teknikariak	9
	Administrariak	0
ANTZINATASUNA	Zaharrena	22 urte
	Batez bestekoa	14 urte
KONTRATU MOTAK	Mugagabea	% 90
	Mugagabeak ordezkatzeara	% 10
PLANTILLAKO TXANDAKATZEA	Altak	0
	Bajak	0

Gure langileekiko lan- eta giza-konpromiso irmoa dugu. Une oro pertsonen gogobetetzea areagotzea dugu helburu, eta horretarako aurrera eramaten ditugu proiektu berritzaileen dinamizazioa, fundazioko pertsona guztien prestakuntza eta gaitasunak garatzea.

2023an Elikako langileek **44 prestakuntza- eta gaikuntza-jarduera** egin dituzte gaitasun teknikoetan eta giza gaitasunetan eta pertsonen artekoetan. Batez bestez **persona bakoitzak 19 prestakuntza-ordu** egin ditu.

PRESTAKUNTZA	2021	2022	2023
Prestakuntza jasotzen duten langileen %	100	100	100
Prestakuntza-orduak guztira	317	297	170
Pertsona bakoitzeko prestakuntza-orduak	35	33	19
Prestakuntzaren eraginkortasunari buruzko balorazio globala (100 puntu guztira)	77,1	75,5	78,4

ELIKAKo langileen **lan-baldintzak** urtero finkatzen dira hitzarmen kolektibo propioaren bidez 2023-2024 urteetarako, eta langile guztiei eragiten die. Hitzarmena urtero eguneratzen da automatikoki, aldeetako batek behar bezala salatzen ez badu.

Gainera, 2023an Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoko enplegatu publikoen telelanari buruzko uztailaren 18ko 113/2023 Dekretura egokitu gara, eta bertarako sarbidea antolatu dugu Elikako langile guztientzat.

2023an Elikako **langileen gastuetarako** erakundearen aurrekontu osoaren % **62a** erabili da.

LANGILEEN GASTUAK	2021	2022	2023
ELIKAKO langileen gastuak	583.404	637.856	6666.920
Gastu totalaren %	% 59	% 62	% 62

Laneko osasun eta segurtasun baldintza bereziak bermatzeko, bereziki laneko arriskuei dagokionez, **Laneko Arriskuen Prebentzio Plana** (PRL) egin dugu, eta horretarako prebentziorako kanpoko zerbitzu baten laguntza jaso dugu. Gainera, osasun-zainketa zerbitzua dugu, eta horri esker pertsona guztiek osasun-azterketa bat egin behar dute urtero, horrela nahi badute.

LANGILEAK ETA LANEKO ARRISKUEN PREBENTZIOA	2021	2022	2023
Laneko arriskuen prebentzioaren arloan (oinarritzko maila) prestakuntza duten langileen %	100	100	100
Osasunaren eta segurtasunaren arloan egindako inbertsioa	2.049,03€	2.494,52€	2.965,59€

Era berean, **etika-kodea** eguneratu dugu. Bertan lan-arloko pertsonen arteko harremanetarako balioak sustatzen dira, informazioa eman eta zabaltzeko eta interes-taldeekin izan beharreko harremanetakoak.

Pertsonak kudeatzeko sistemak Euskaliten sari bat jaso zuen 2021ean, eta, zehazki, Pertsonen Kudeaketa Aurreratuaren Euskadiko Saria “pertsonak eta talentua, gure asmakizun onena” izeneko *role model* praktikan, honako hauek azpimarratzen: lidergo partekatua, pertsona guztien inplikazio osoa erakundearen estrategian eta langileen motibazio-maila handia.

b. Gizartea eta ingurunea

2023an gizartearekiko konpromisoarekin aurrera egin dugu. Gure **erakunde-kulturaren** oinarriak kudeaketa eraginkorra, arduratsua eta gardena dira.

ELIKA, erakunde publikoa den heinean, zerbitzurako bokazioa du. Horren erakusgarri dira inguruneari eta gizarteari onura ekartzen dioten honako **gaitasun giltzarri** hauek:

- Gure erakunde-kultura.
- Jakintza sozializatzea.
- Elkartasuna.
- Eredugarritasuna.
- Ingurunearekiko konpromisoa.

Erakunde aurreratua gara, eta, hortaz, gure **ingurune soziala** (kokatzen eta elkarren artean erlazionatzen garen eremua) osatzen duten entitateen garapena garrantzitsua da. Hortaz, aktiboki parte hartu nahi dugu gure gaitasunekin bat etorritik lan soziala eraginkorragoa egin dezakegun jardueretan.

Testuinguru honetan, gure esperientzia partekatzen dugu beste erakunde batzuei haien kudeaketan laguntzeko. 2023an, hainbat aldiz informazioa eta gure kudeaketa-ereduak beste erakunde batzuei eman diegu, adibide batzuk aipatzearren:

- Euskalitek gure pertsonen prozesuari buruzko informazioa eskatu zigun, barne-kudeaketan izan zitzakeen aplikazioak ikusteko.
- Hazi Fundazioak gure barneko prestakuntzaren kudeaketari buruzko prozedura eskatu zigun.
- Funtzio Publikoaren Sailburuordetzak kudeaketa aurreratuko formatuak eta ereduak erabiltzea eskatu zigun, Kudeaketa Publiko Aurreraturako Jardunbide Egokien Gidan erreferentzia gisa sartzeko.

Gizartearekiko dugun konpromisoa haratago eramanda, **jakintza sozializatzen** dugu, barruan eta kanpoan. Gure webgunearen eta sare sozialen bitartez hedatzen dugu, eta, era berean, gaurkotasuneko gaiei buruzko prestakuntzak eta jardunaldiak antolatzen ditugu, eta prestakuntza-materialak sortzen ditugu elikagaien segurtasunari lotutako hainbat alderdi zabaltzeko, bai profesionalentzat, bai gizartearentzat, oro har.

Gainera, gure webguneko edukiak **WIS** (Interes sanitarioko webgunea) egiaztagiria lortu dute. Egiaztagiri hau webgunearen edukia egiazkoa eta kalitatezkoa dela ziurtatzen du. 2023an egiaztagiri hau berritu dugu.

Berdintasunarekiko konpromiso irmoa daukagu, eta, horregatik parte hartzen dugu Berdintasunaren aldeko Erakunde Publikoen Sarean eta Arkautiko Nekazaritzako Elikagaien Campuseko Berdintasun Foroan Alde horretatik, parte hartu dugu martxoaren 8ari, otsailaren 11ri (Zientziako Emakume eta Nesken Eguna) eta azaroaren 25ari (Emakumeenganako indarkeriaren aurkako Nazioarteko Eguna) buruzko ekitaldietan, eta gure gaitzespena adierazi dugu sare sozialetako argitalpenetan.

Euskalduntzeari dagokionez, **gure erakundeak % 90eko potentziala du euskararen erabileran**. Euskara erabiltzen duten taldeak edo inguruneak ditugu eta Euskaraldian parte hartu ohi dugu. 2023an euskaraz osorik egin dira ponentzien % 8 eta osorik

erantzun dira eskaeren % 26a. Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzako taldeetan ere parte hartzen dugu, erakunde publikoen hizkuntza-irizpideen ezarpena berrikusteko. Aurten, Euskaraldiaren 3. edizioaren harira, Arigune izan gara.

Datuak babesteko Europako araudi berriari egokitzeko (**Datuak Babesteko Araudi Orokorra**) hobekuntzak egiten jarraitzen dugu horri dagokion uneko araudia betetzeko. Aurten, Pribatutasun Batzordea sortu dugu, egokitzapenean aurrera egiteko, eta hilero jarraipen-bilerak egiten ditugu. Elikako pertsona guztientzako prestakuntza arlo honetan ere antolatu dugu eta Segurtasun Informatikoko Jardunbide Egokien Kodea idatzi dugu.

5. Ingurumen-dimentsioa

a. Ingurumenarekiko konpromisoa

ELIKAko Ingurumen-politikak bi oinarri ditu:

- **Gure jardueren ingurumen-eragina gutxitzea.** Horretarako gure prozesuetarako baliabide naturalen, energia-baliabideen eta lehengaien kontsumoa gutxitu dugu eta hondakin gutxiago produzitu ditugu.
- **Informazio, prestakuntza eta lan-giro egokia eskaintzea,** gure langileak erakundearen ingurumen-helburuak lortzeko prozesuan parte har dezaten.

ELIKAko jarduerak ez du eragin handirik ingurunean, baina hondakinak sortzen ditugunez ahalik eta gehien murrizten eta ahal den guztietan berrerabiltzeko eta birziklatzeko praktikak aplikatzen saiatzen gara.

“Erosketa berdea” irizpideak ere baditugu, ingurunearekiko arduratsuak diren hornitzaileak eta birziklatutako produktuak lortzeko. Horretarako **eredu** izaten saiatzen gara eta gure hornitzaileei eskatzen diegu kontratazio agirietako baldintzak bete ditzaten. Horrela, guk egiten dugun bezala **ingurumenarekiko konpromisoa** agertzeko eta legeria, langileen eskubideak, giza eskubideak eta haurren eskubideak urratzen ez dituztela bermatzeko.

b. Ingurumen-jarduna

ELIKAren egoitza Arkautiko Parke Teknologikoan kokatuta dago. Bertan hondakinen gaikako bilketa egiten da, eta, horri esker, kasu hauetan 'ziklo garbi' gomendagarriena betetzen dela bermatzen da.

Baliabideen (ura eta energia, adibidez) kontsumoa kontrolatzen eta arrazionalizatzen dugu. Orain dela urte batzuk berokuntza sistemako galdara aldatu eta biomasako galdara jarri zen. Harrezkeroztik Euskadiko zura erabiltzen da bulegoak neguan zehar berotzeko. Ordenagailu pantailak LED motakoak dira orain, eta horrela elektrizitate-kontsumoa murriztea lortu dugu.

Paperaren kontsumoari dagokionez, erabiltzen ditugu orrien gramajea aldatu dugu (80 g izatetik 75 g izatera). Gainera, paperean egindako argitalpen kopurua murriztu dugu (digitalak dira orain), eta baita jardunaldietan edo ikastaroetan banatzen dugun materiala ere. Paperaren kontsumoa murrizteko inprimatze-jardunbide egokiak ere jarraitzen ditugu, eta inprimatzeko ekipo eraginkorra erosi dugu. Horri esker toner-kontsumo txikiagoa lortu dugu.

Gure ingurumen-konpromisoa hobetzeko helburuarekin, 2023an gure eguneroko jardueran praktikan jartzeko ideiak bildu ditugu. Besteak beste, ideia hauek bildu ditugu:

- Teknologia erostean, gailu berregokituak aukeratzea.
- Birziklatutako papera erabiltzea barneko dokumentuetan.
- Behin erabiltzeko bulegoko materiala ekiditea.

6. Etorkizuneko erronkak

HELBURU ESTRATEGIKOAK

- Euskadin elikadura-politikak zabaltzeko eta zehazteko elementu erabilgarria eta beharrezkoa izatea.
- Elikagaien segurtasunaren kultura txertatzea eta sektoreari laguntzea nekazaritzako elikagaien sistema jasangarrietarako trantsizioan.
- Euskal gizartea ahalduntzea elikagaien inguruan erabakiak hartzeko.
- Antolaketa-eredu diferentzial aurreratua eta berritzailea sustatzea.

HELBURU EKONOMIKOAK

- Gure produktuen eta zerbitzuen balioa handitzea gizarteari ematen dizkigun baliabideak bueltatzeko.
- Gutxieneko ezinbesteko finantzaketa finkatzea.
- Ingurune sozioekonomiko aldakor batera egokitze gaitasuna mantentzea.
- Aurrekontu-ekitaldi bakoitzean cash flow positiboa mantentzea.

HELBURU SOZIALAK

- Elikadurari buruzko informazio-edukiak zabaltzea eta zabalduko informazioaren kalitatea mantentzea.
- Fundazioko langileak zaintzea jarduketa hauen bidez: lan-hazkundera sustatzea, laneko osasuna eta segurtasuna, aukera berdintasuna eta familia eta lana bateragarri egitea.
- Berdintasunari eta euskararen erabilerari lotutako politikak ezartzen jarraitzea.
- Lortu dugun interes taldeen aintzatespen maila mantentzea.

INGURUMEN HELBURUAK

- Gure jardueren ingurumen-eragina gutxitzea.

- Elektrizitate-, ur- eta paper-kontsumoak gutxitzea.
- Lekualdatzek eragindako isuriak gutxitzea.
- Erosketa berdeko irizpideak erabiltzea eta gure hornitzaileei ingurumen-ardura eskatzea.

